

LO TEATRO CATALÀ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: D. Joan Brú Sanelement

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1.⁰⁰ pesetas trimestre.
Fora. . . 1.⁵⁰ » »

ULTRAMAR

(Semestre. 7 pesetas.
Un any. 12 »

PREU DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims.
Id. atrasat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

Si avuy fos viu lo gran músich poeta Joseph Anselm Clavé, es de pensar que no deixaria d'exercir sobre las massas obreras de Catalunya la influencia que son geni superior li havia concedit desde 'l moment que ab son esforç y son privilegiat talent va portá á felis terme la gran obra de la institució de aquelles Societats corals que tanta importancia van adquirir en nostre país.

A Clavé, al célebre Clavé, l' inspirat cantor de la patria, deuen recordarlo ab orgull los coristas que li han sobreviscut; á Clavé, al home de cor, al amant dels treballadors, al que tant se feya estimar de la honrada classe que sentia per ell verader entusiasme, deuen venerarlo tots los

los que tinguin amor per los bons fills de nostra terra; á Clavé, al polítich de arreladas conviccions, deuen recordarlo

avuy tots los que desitjin lo millorament de nostre poble.

Per bo es oportú publicar lo seu retrato.

Nosaltres no 'l posariam si únicament se vejéssin en Clavé qualitats polítiques; però desde 'l moment que es un dels catalans que 'ns han honrat en lo present sigle baix son caràcter d' eminents artistes, volem honrar Lo TEATRE CATALÀ ab la distinció que tal grabat nos brinda, y may milló qu' avuy es cas de fer menció del creador dels coros populars, perquè estém creguts que la gent treballadora, al veure 'l retrato de semblant patrici, recordará que pensaba ell de la qüestió social, y creurá que las ideas de tant plorat home públich han de tenirse presents, y molt presents, en las circumstancias actuals, si s' han de lograr ab ventatja los fins á que

aspiran en nostres días las moltíssimas familias que viuen del jornal.

B. F. de B.

D. Joseph Anselm Clavé

LAS MELLORS MAQUINAS DE FER MITJA

♦♦♦♦♦ Son las de la antigua casa LAUÉ & TIMAEUS, d' Alemania ♦♦♦♦♦

Máquinas anomenadas UNIÓN, CONCORDIA y VICTORIA

Son las mes perfeccionadas y las mes ben construidas fins avuy día

Servintse d' ellas, se poden guanyar de 3 á 6 pissetas diarias Ensenyansa é instruccions pera utilisarlas, se donan DE FRANCH á tothom que compri máquinas Preus baratos. Se 'n envian á totas parts

Representant Don N. AGUSTÍ MANYOSA, Carrer Ample, 69, y Bomba, 4, 1.er

DESPATX TOTS LOS DIAS, DE 10 Á 1 Y DE 3 Á 6

Ayuntamiento de Madrid

Historia del teatro catalá

X.

Tením ja realisat l'establiment de dos teatros catalans, y la primera vegada qu'aixó vá succehir l'auditori, que tant entussiasme demostraba per las vetlladas teatrals catalanistas, acudia als dos colisseus que s'esforsaban pera obtenir lo favor dels aficionats, á lo qual contribuía l'afany de las duas empresas y de las companyías que treballaban ab un zel verdaderament lloable.

Los poetas senyors Vidal, junt ab Busquets, Carcassona y algun altre escriptor, alimentaban los espectacles del Romea; Pitarra, Arnau, Bunyegas, y altre Busquets, se cuidaban de proporcionar estrenos á l'Odeón: y com allavoras no vá tardar Pitarra á sentirse ab forsa pera remontar son vol poétich, poch van tardar en véurer acabat son camí las funcions de la Secció de la Gata, que en 6 d'Abril següent van deixar lliure 'l terrenó, després d'haverhi fet bons fonaments, pera que s'hi aixequés, ab *Las joyas de la Roser*, nostre teatro.

Ja en aquella fetxa teníam també sarsueletas que feyan brotada en lo primitiu Tívoli y en los Camps Elisseos, donant mostra de que també era cultivat lo camp de la música en nostre país y presentant algunas flors que creixían ben arreladas en los escenaris de aquells dos colisseus.

Los demás teatros barcelonins que contaban ab companyía de vers, reproduhían las obras estrenadas ab aplauso y 'n feyan conéixer algunas d'autors modestos que no tenían la fortuna de véurerlas aceptadas en l'Odeon ni en Romea, ó que ni menos las hi presentaban: lo repertori catalá aumentaba y s'extenia, propagantse als teatros de ciutats y poblacions importants, que l'hi donaban magnífica acullida; la premsa vá concedir á la novella institució la importancia de que era digna; y aixó vá aumentá 'l vol de nostra escena que de la capital vá exténdrers á diferents punts del Principat desde que, passada á Romea la companyía de 'n Pitarra, que en 1867 se va unir ab la Secció catalana qu'allí hi havia, pogué considerarse en son zenit la grandesa esplendent de la benvolguda escena de nostra patria.

Aixís, durant l'istiu de 1868 va ferse una excursió á Girona y Figueras; en 1870, altra á Vich y á diferents pobles d'aquella comarca; en 1871, á Olot, y en 1872, dividintse 'l personal, lo que dirigían los senyors Tutau y Roca va aná al Tívoli Villanovés, y ls artistas que treballaban ab Fontova, á altres punts de Catalunya.

Semblants campanyas obtenían gran aplauso y feyan despertar per tot entussiasme en pro de la causa del renaixement teatral eatalanista, á lo que vá contribuir també en gran manera l'haverse posat en 1869 en nostre Liceo *La Passió*, després de molts anys d'haver estat privada sa representació; porque aquet drama sacro vá ser exornat ab luxo y

molt aparato y, gracias al treball que 's vá pèndrer Parrenyó en despullarlo de una part de sa pesadés y monotonía alleugerintne diferents passatjes, vá tenir un éxit tant cumplert, que de tot lo Principat van acudir al Liceo innumerables personas, fins de las que no solían freqüentar las funcions de teatro.

De l'anada, de que hem parlat, á Vilanova, organizada pe 'l senyor Tutau, 'n vá néixer una empresa formada per ell y don Joan Perelló, que 's van encarregar del teatro del Olimpo en Setembre de 1872.

Citem aquet fet, porque es un dato important pera l'història del teatro catalá, ja que dits senyors van escripturar pera la companyía á la primera actriu senyora Mena, á don Joan Bertran, á don Joan Isern y á altres apreciables artistas, trasladantse, acabada la temporada, ab ells y ab don Iscle Soler y don H. Goula al antich Novetats, ahont vá estrenarse *La clau de casa*, magnífich drama de don Pere Anton Torres que vá descubrir nous horisonts á nostra escena regional, 'sent la base de fet de tal transcendencia, la aplaudida companyía que 'ls senyors Tutau y Perelló havían organísat al empèndrers pochs mesos ántes lo teatret del carrer de Mercaders.

D'aquella base, en efecte, vá partir lo senyor Tutau, qui desde llavoras ha seguit dedicantse á empresas que han donat sempre importancia al catalá y que han fet conéixer continuament á nous artistas, presentant obras de autors que no tenían cabuda en Romea, ó que no sentían sas preferencias per lo expressat teatro, ahont lo continuo produhir obras de don Frederich Soler y las que l'hi presentaban Arnau, Campmany, Ferrer, Roure, Feliu y Codina, Baró, Riera, Bordas y pochs més, bastaban pera que seguissen prósperament las representacions tots los dimars y dijous.

Exténs y variat repertori, gran número de artistas, aplaudits poetas, obras cómic-híricas, de tot tenia ja nostre teatro, com se despren dels fets de qu'hem donat relació; y arribat á aquet punt, faltaba solament que hi hagués també en catalá produccions d'espectacle.

No van ferse pas esperar. Lo popular empresari don Ignaci Elias, que en son primitiu Tívoli explotaba ab fortuna la sarsuela catalana, va trasladar son teatro á la entrada del passeig de Gracia, donantli més grans proporcions, y en aquet nou local vá dedicarse á la presentació de sarsuelas catalanas d'aparato, sense plányehi cap gasto que pogués contribuir á son lluhiment. Tothom pot recordar-se del éxit de *De la terra al sol*, que vá superar á tot lo que fins á aquella fetxa s'havía presentat catalá en los escenaris dels colisseus de Barcelona.

També 'l teatro del Circo vá donar alberch algunas temporadas á sarsuelas grans escrites en nostre idioma, recordant com la que més popularitat vá alcansarhi, la del senyor Coll y Britapaja, *Robinson petit*.

FREDERICH BALLERA

Pintor de tota classe de treballs

Especialista en cartelons de teatro

Carrer de S. Pere Martir, 45, botiga

GRACIA

EL INGENIO

RAURICH, NÚM. 6. -- BARCELONA

Maniquis pera senyoras, senyors y noys, y tota classe d'objectes de cartró-pedra

Joguinas de totas classes

Fanals de paper = Globos aereostatichs

S'admeten encàrrechs pera tochs artificials

Preus económichs

Nostre teatro adquiria en totes sas obras una fesomia especial, un caràcter verdaderament de la terra: la immensa majoria de las que s'escrivian eran acabats quadros cómichs ó dramátichs trets del natural, ja reflectíssin la vida dels pagesos, ja tinguéssin relació ab las costums de las ciutats: los actors procuraban y lo graban interpretar los desitjos dels poetes enmotllantse á presentar tipos perfectes y acabats, y tantas circunstancias favorables reunidas, van ensalsar molt las representacions, fent que en Catalunya nostra escena sigués molt estimada y que 's desarrollés en gran l'afició á un teatro qu'era ben vist y apreciat pe 'ls sabis y que estava al mateix temps al alcans de las clases populares.

La excursió teatral catalana á Madrid *

Pera anar á Madrid á fer representacions catalanas, ó podriam portar la idea de que nostres paisans allí residents saborejessin las bellesas, per ellz no vistas encara, de nostras produccions teatrals, ó deuria guiarnos lo noble afany de que fossin los castellans los admiradors de la forsa é importancia que ha alcansat lo teatro regional del Principat.

Més siga qualsevulga de las dos expressadas la intenció que 's tingués, lo que no admet dupte es que son indispensables los elements poétichs y 'ls elements escénichs; aixó es, se fá necessari 'l concurs del més renombrats autors, com també lo de bons actors y d'excelentas actrius.

Per sort ni una cosa ni altra 'ns falta; pero actualment no están combinadas en la forma indispensable pera produhir lo brillant resultat qu'hem de desitjar quants nos interessem per l'explendor de la escena catalana.

Lo que préviament convindria, donchs, intentar avants d'acométrer la realisació del plan de que parlem, es auná 'ls esforços d'autors y d'artistas, perque aqueixa seria la manera d'assegurar l'èxit que pot portarnos gloria.

Avuy aixó no es pas fácil. Lo dualisme s'ha ensenyorejat de nostra escena; aquest dualisme, que fins ara estava circumscribit á un número reduhit de personas interessadas directament en la próspera fortuna d'un ó altre dels bandos formats, ha traspassat las barreras que 'l deturaban y s'ha fet públich, precisament ab ocasió del projecte de donar funcions catalanas en la Cort.

Clarament s'ha demostrat aixó fá molt pochs dias. No bé un diari local ha donat la noticia de que 'l senyor Ducazal tractaba aquest assumpto ab lo director artístich del teatro catalá de Romea, senyor Soler, quant l'endemá un altre periódich asseguraba que la companyia ab qui aquell estava en tractes era la de Novetats, per ser, segons deya nostre colega faltant obertament á la vritat, la que conta ab los artistas fundadors de nostre teatro. Tot seguit varios companys nostres en la premsa han dit que, si així'sportés á cap la excursió, ensenyariam fora de Catalunya lo dualis-

* Vegis lo número de la setmana pasada.

me qu' existeix entre uns y altres: y com realment aixó es una vritat que no admet contradicció, de aquí apareix patent la impossibilitat de que la companyia del teatro del passeig de Gracia ostenti fora de nostra patria la genuina representació del verdader teatro catalá.

No basta que fassi representacions d'obras catalanas, com no basta tampoch que tinga bons escriptors que la favoreixin ab los fruyts do sos estre poétich.

Ab tals elements pot constituhirse una bona companyia catalana; pero si no té en son repertori las produccions de que várem ocuparnos en lo número passat, que son las dels bons temps de nostra escena regional; si no forman part de la mateixa, malhaurats artistas en quins aquesta podia créurers propiament personificada; y sobre tot, si no té 'l concurs y l'eficás apoyo del popular poeta á qui 'l teatro catalá modern déu gran part de la consideració qu'ha merescut y que mereix encara, no pot dirse que una companyia en la que no hi concórrin ni una sola de semblants circunstancias, per més que hi figurin artistas catalans de mérit, siga la companyia del teatro catalá.

Si ella fos la que anés á Madrid, podria fer conéixer treball catalá; mes no donaria veritable idea del típic character de la escena de Catalunya.

Anem, donchs, á véurer si la de Romea reuneix lo que judiquem indispensable.

Allí trovem en primer lloch al fecundo poeta don Frederich Soler, iniciador, fundador y sostenidor principal de prósper repertori, durant molts anys, y allí hi veyém també al distingit actor que va lograr ab sas creacions artísticas, compartir sos notables triunfos ab los del eminent Fontova; pero aquets elements no compensan la falta de la Soler, del nomenat Fontova y de Parrenyo. Allí tampoch hi figuran artistas que tingan estrenadas las produccions fetas d'uns quants anys á aquesta part: allí hi ha un galan de mérit; pero que no ha representat sino un drama catalá y que 'l creyém poch inclinat al género qu'es preferent pe 'ls catalanistas. Per lo tant, aquell teatro deixa véure 'ls efectes de la desunió ocorreguda al acabarse la temporada anterior.

Resultat innegable pera tothom qui miri l'assumpto desapassionadament: que tampoch la actual companyia de Romea pot enorgullirse de ser la verdadera del teatro catalá.

Sentats aquets principis fundamentals que, á nostre enténdrer s'apoyan en lo més ferm terreno y en la més estricta imparcialitat, y considerant que si anéssin á Madrid los artistas de Novetats sense estar d'acort ab D. Frederich Soler respecte al permis pera la representació de las millors obras que ha produhit tan eminent dramaturg, no donarian sino una petita idea del catalanisme en son aspecte teatral, opiném no ser convenient que realisin dits artistas lo que sembla desitjar portarse á efecte.

Tampoch creyem convenient que fassi la excursió la companyia de Romea, tota vegada que 'l caudal de las produccions qu'ha estrenat es avuy estremadament reduhit y que si volgués representar ab enveja ble acort lo repertori antich y característich, gloria de nostra escena, li seria indispensable bastant temps pera ensaijar produccions vellas ab tot l'esmero, detenció y detalls ab que s'estudian generalment sols las que se representan per primera vegada.

No vol dir aixó, ab tot, que refusem la idea de que 's vagi á Madrid; sino que com, avuy per avuy, dona-

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERÍA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer de Vidre, 2, quart, Barcelona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

das las circunstancias, ni una ni altra de las compa-
nyias qu' actúan en los dos teatros catalans de Barce-
lona cimentaria allí la verdadera fama que podria
desitjar, es més oportú anarhi en ocasió més propicia,
quant dintre un ó dos anys tinga qualsevol d' ellas
prou número de comedias, dramas y pessas novas d'
assumptos purament catalans, y entenentse sempre
que, la que intenti enlayrar nostras glorias teatrals
en la capital de Espanya, tinga 'l beneplácit del no-
table autor D. Frederich Soler; perque, aixís com
aquet, si existissin encara, per fortuna, 'ls mes inimi-
tables y eminentes artistas per qui plora nostra escena.
necessitaria 'l seu concurs y seria ridícul y perjudicial
no contarhi, es imprescindible també—si 's vol reali-
sar la cosa com déu ferse—que 's presentin allí 'l vell
Bernat de *Las joyas* y molts altres personatjes creats
per en Pitarra; es lògich que s' hi representi 'l drama
catalá premiat per la Real Academia Espanyola, y per
últim, es convenient que 'l reverend doctor Vicens
Garcia fassi sabé als madrilenys d' avuy, desde las tau-
las, qui era 'l celebrat Rector de Vallfogona quant va
coneixe allá á Lope de Vega.

J. P.

Laments d' una soltera.

LLETRETA.

Diuhem molts: —Qui cerca trova—
y l' adagi á fé es ben fals,
com jo puch dárloosen prova.
Per marit jó cerco un jove,
y per ara, passen alts.

Prou procuro dá ocasió,
no deixant may d' exhibirme
constantment en lo balcó;
mes no logro, ab tot y aixó,
qui son cor vinga á oferirme.

Lo trovar marit
es sols ma mania,
que 's crudel neguit,
segons di he sentit,
lo quedar per tia.

Só moreneta y no lletxa,
baix fé de propis y estranys;
tinch salut per doná al metje;
y encara en la present fetxa
no he cumplert los dinou anys.

Sé fér tot y quant convé;
no hi há qui 'm tatxi una tara;
com dona, no 'm falta ré,
y, ab tot lo que só y que sé
no logro casarme encara.

Lo trovar marit etc.

Pe 'l món trista faig ma via,
sens trová ab qui compartí
mos dolors ó ma alegría;
y 'm sembla un any cada día
al pensar en mon destí;
que la vida de soltera
es com flor sense perfum
que no té qui la venera,
y en sa planta presonera
ignorada se consúm.

Lo trovar marit etc.

Jo, quant noya, ja tenia
per las ninas afició;
las mimaba, las vestia,
y, besantlas, adormia
al compás d' una cansó.
Trocant mos gustos després,
sempre volia en mos jochs,
jugá á marits y mullers;
y avuy que no estich per brochs,
tant sols desitjo promés.

Lo trovar marit etc.

Vestir sants no fá per mi,
ni mólt menos lo ser monja;
quejo un home vell tení,
y per ell sentirme dir,
la seva mitja taronja.
Aixís, si á algú de vostés
l' hi convinch, sens gran treball
desde ara já queda admés;
sols resta treure 'ls papérs,
y que 'ns tirin trona avall.

Y al tenir marit
ja no 'm queixaria,
donant al olvit
lo crudel neguit
de quedar per tia.

JULIÀ CARCASSÓ.

REVISTA TEATRAL

ROMEA.—La filosofia que del monólech *Lo setè,*
sant matrimoni, vol treuren son autor Sr. Guasch
Tombas, sembla la contraria de la que en realitat pot
deduirsen. Aixó vol dir que l' assumpto no está ben
desarrollat en dita obra, que dilluns va estrenarse
en lo teatro del carrer del Hospital.

Be es vritat que 'l personatge al final, pera escudar
atachs injustificats del autor, adverteix que li han es-
plicat lo qu' ell conta; pero aixó no significa que no
siga mal triat lo terreno.

Nosaltres esperem que en un altra obra lo senyor
Guasch mirará la manera de tractar ab acert lo fondo
que la constituheixi, tota vegada que versifica molt
bé y ab gran facilitat de verdader poeta, y seria llas-
tima que 's deixés guiar per l' afany de popularisarse
entre 'ls ignorants, un escriptor que, com ell, pot as-
pirar á ser senyalat com un bon autor cómich si apli-
ca aquestas bonas qualitats y 'l talent que demostran,
á que, en las produccions que en lo successiu escrigui,
s' hi vegi clara la tendencia de ensalsar lo que ha de
ser digne de lloa.

Ja hem dit que 'l monólech en qüestió está ben es-
crit, y ara debem afegir que ya obtení aplausos y que
'l senyor Cebrian va recitarlo ab bastant acert. —
P. de R.

TEATRO DEL TIVOLI.—En aquet colissen se re-
presenta actualment la sarsuela del senyor Coll y Bri-
tapaja, anomenada *La gran feria* que, com tot lo que
's munta en aquell popular teatro, está posada sense
mesquinesas y fins casi podriam dir ab molta propie-
tat, lo qu' es molt d' alabar. L' obra era ja coneguda
ab diferent titol. No cal, donchs, ferne la crítica; pero
debem referir que s' hi estrenaren dos decoracions.

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

Per informes y detalls, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 75,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

BOCETOS LITERARIOS

POR

D.ª Francisca Sanchez de Pirretas

Se ven en la libreria de Lopez. (Rambla del Centro),
en lo carrer de Fernando, 27 botiga, y en otras librerias.

Preu: 2 pesetas

Felicitem als senyors Moragas y Chía per sas dos últimas obras que en tant bon lloch posan l'escenografia catalana.—U. D. O.

Lo concorregut local del carrer de 'n Petritxol està aquesta setmana ocupat per enter per las obras del escultor y pintor Sr. Codina Langlin.

U. D. O.

Y com tots me pagareu

Ayuntamiento de Madrid

la paga que d' aixó tinga
bé podré cobrarla arreu
per' posarhi un pam de greix
de la cana qu' ara 'm falta.
¡Ay! ¡L' alegría m' exalta!
¡Ni sé 'l que 'm dich jo mateix!
¡Viscan, doncas, las vuyt horas...
y las ganas de estudiar,
si als mestres heu d' engreixar
las classes treballadoras!
Veniu tots á fer visitas
á las aulas, porque allá
tot, tot, tot ho ensenyará
del qu' ell sab

LO MESTRE TITAS.

La part esquerra del Ensanxe

Alguns propietaris de fincas dels carrers d'Aribau, Montaner, Casanova, Villarroel y d' altres vehins á aquets, nos han preguntat si tindríam reparo en dedicar, quant siga convenient, alguna secció á fomentá 'ls interessos de la part de la ciutat nova, enclavada en la vasta é important demarcació que comprenen dits carrers.

Contestació nostra.

Encara que no es aquest assumpto de la especial incumbencia d' un periódich artístich, com se tracta de un cas que 's refereix á qüestió interessant precisament per lo districte ahont tenim nostras oficinas, y's tracta de complaure á personas amigas y de procurar pe 'l bè de Barcelona, estem disposats á dedicar l' espay que 'ns sigui possible pera parlar de lo que convé á una part importantíssima del Ensanxe.

A fi, donchs, de ferho ab la major utilitat general, creyem necessari ans de tot, manifestar á la Junta de la Esquerra del Ensanxe, que posem nostre setmanari á la seva disposició pera tot lo que li convinga; anyadint després, que la Redacció no deixarà de procurar fer públics alguns projectes de milloras que creu de fácil realisació y que serían beneficiosas.

Volem que nostre setmanari siga de utilitat y, no privantnos de destinar sa part primera á la defensa dels assumptos teatrals y de Bellas Arts, ab gust, donantli varietat y més interés, procurarem satisfe 'ls desitjos dels propietaris á qui avants fem referencia.

LA DIRECCIO.

REPERTORI DE FORA.

Sevilla 18 Abril.

La temporada d'ópera en lo teatro de San Fernando s' inaugura ab la *Lucia*, corrent son despenyo á cárrech de la senyoreta Pacini y dels senyors Masin, Ventura y Soldá.

Tots obtingueren bons aplausos y principalment la senyoreta Pacini en la escena de la locura, en qual número logrará rómprer la fredor del públich, tal volta massa reservat.

Succesivament s' han representat *Aida*, *Puritani*, *Gioconda*, *Africana*, *Gli ugonotti* y *Faust*. En *Aida* y *Africana* se distingiren la senyora Tetrassini y lo tenor Gabrielelesco; si bé hi ha que confessar que aquests

apreciables artistas, ahont están verdaderament á la altura de la seva reputació es en *Aida*, ja siga porque eixa partitura s' adapta més á las sevas facultats vocals, ó tal vegada porque haurán estudiat ab més carinyo lo célebre *spartito* del mestre *padovano*.

En *Africana* debutá la simpática tiple lleujera senyoreta Huguet, la qual cautivá al distingit auditori que omplenaba 'l colissen, ab sa veu fresca y ben timbrada, y per sa correcta escola de cant.

Fóu aplaudida en l' ária de sortida y degué repetir l' andante del septimino, que la intelgenta artista terminá *smorzando* una nota que recorda aquellas que en altre temps féren célebre á la Patti.

En *Gioconda* posáren de relleu sos mérits artístichs las senyoras Kupfer y Pasqua, y los senyors Leheri y Ercolani.

Los honors d' aquesta representació perteneixeren á la senyora Pasqua.

Nostre paísá, lo celebrat baix senyor Merolles, alcanzá un falagué triunfo, cantant com ell sap lo *Marcello* de *Gli ugonotti*.

No menos fortuna tingué la aventatjada deixebia del senyor Bonet, senyoreta Huguet, cantant la part de *Margherita de Valois*.

També la Kupfer se sostingué á gran altura, fent *pendant* ab lo tenor Gabrielelesco.

Ventura, un altre catalá que comensa ab bona estrellá la carrera teatral, ha sigut festeijat en *Faust* y en *Puritani*.

Los mestres Campanini y Urrutia mereixen las palmas que en cada ópera los hi tributa 'l públich sevillá.—L. G.

SECCIÓ DEL PIROTÉCNICH

Alguns artistas passejaban aquets últims días sa enveja pe 'ls salons de la Exposició de Bellas Arts, murmurant dels companys qu' han perdut lo temps treballant pe 'l comú, ó siga cuidant de la colocació de las obras allí presentadas. La queixa que formulaban consistia:—¡horroritsinse!—en que havian colocat las sevas obras en lloch escullit y en salas preferidas.

¡Infelissos! ¡Potser si qu' ells en son cas se las haurían posadas en un recó!

Entre 'ls jurats d' admisió y en plé exercici de sas funcions hi havem vist constantment un jovenet que, per més qu' havem procurat indagar qui era, 'ns ha sigut impossible sapiguerho, porque ningú 'l coneixia, ni tant sols sos companys de cárrech. ¿Qui Mare de Dèu déu ésser aquet jove? ¡y quin paper més lluhit que feya!

Sembla qu' entre 'ls artistas y com á mostra d' agraïment á un dels jurats, al senyor Tarrés, cun-deix l' idea de obsequiarlo ab un dinar en la gran fonda *Nacional*.

Creym que s' ho té ben merescut.

Los *renairensos* han marxat de la empresa y de teatro de Novetats. No hi feyan *lliga* á pesar de ser de la *lliga*.

¡Pobrets! ¿Ahont anirán ara?

GRAN DEPÓSIT DE PIANOS
F. HENRIQUEZ Y COMPANYÍA
Cortes, 293-295 Barcelona

VENDAS Y CAMBIS DE PIANOS Y ARMONIUMS AL CONTAT Y Á PLASSOS

En aquesta casa 's venen mellors pianos y ab major baratura que en cap altre magatzem de Barcelona.

LAS MELLORS MÁQUINAS DE CUSIR

son las de

SANTASUSANA

Carrer del Carme, 33. —BARCELONA

DIFERENTS MODELOS PERFECCIONATS, MÁQUINAS DE FER MITJA

VENDA Á PLASSOS Y AL COMPTAT

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas

REUNIONS PARTICULARS

FOMENT CATALANISTA.—Lo diumenje passat assistirem á la inauguració del local de la nova associació «Foment Catalanista».

La Junta de Govern desitjosa de no permanéixer inactiva, ja que per rahons de circumstancies no ha pogut celebrar la sessió inaugural ab la esplendides que mereix lo patriotich ideal de lo «Foment Catalanista», organísá una vetllada literaria musical, á qual sol anunci lográ véurer sos salons rublerts de una extraordinaria concurrencia, en sa major part composta de hermosas senyoretas.

Presidia lo President de la Assoiacció don Narcís Verdaguer, que tenia á costats als Srs. Manel Ximeno y Jaume Cristies, tresorer y secretari respectivament. Comensá la festa executant lo Sr. Artur Cortada una sinfonia al piano.

Lo Sr. Verdaguer, en un correcte y eloqüent discurs, exposá lo motiu de la vetllada y lo aplassament de la sessió inaugural.

Lo Sr. Joseph Vilar llegí la poesia *La mar y la montanya* de D. J. Martí y Folguera, y lo senyor Agusti Oms, la de D. Agusti Valls Vicens *Alaat, Llatzer*.

Lo Sr. Pere Muntanola recitá magistralment la composició de D. Angel Guimerá *Poblet*.

Lo Sr. Michaud, acompayant al piano per lo senyor Cortada, cantá en francés una hermosa ramanza.

Lo Sr. Vilar llegí ab gust lo caracteristich cuadro de costums de D. Emili Vilanova *¡Qui..... compra manducias!*

Lo Sr. Rocamora, executá al piano, ab molt gust y colorit, la sinfonia *Euterpense* del mestre Manent.

Los Srs. Poch y Oms respectivament llegiren las poesias *A Catalunya* del soci J. Llaberia y *Sagramental* de Collell.

Lo Sr. Michand, acompayant al piano per lo senyor Cortada, cantá una bonica cansó francesa.

D. Narcís Fuster llegí magistralment una valenta poesia de D. Modest Duran Folguera.

Lo Sr. Rocamora doná lectura de la sempre nova poesia del malaguanyat Robert Robert, *Pobre Llatzer*.

Lo Sr. Cortada executá ab maestria, una bonica composició al piano.

Posá fi á la vetllada, lo Sr. Ximeno, ab un breu y ben dit discurs de gracias, en nom del Vispresident D. Narcís Serra, qui no pogué assistir á la festa.

Y per complement, siguié organísat un ball en obsequi á las senyoretas.

Tots los números del programa foren molt aplaudits, quedant los convidats á la festa, sumament satisfets y desitjosos de que se 'n celebren tot sovint.—CRISTINO TORRENT.

COLABORACIÓ ADMESA

Amorosa.

Una vegada 'm vas di
que ton amor repartias
entre l' home á qui volias
y las flors de ton jardí.

Ta paraula no creguí;
mes qu' es vritat per dissort
vejí, al contemplá una flor
que en lo teu jardí regabas,
perque per ella, olvidabas
la meytat d' aquell amor.

JOSEPH M.ª BERNIS.

Lo vèr amor.

SONET.

Un jorn me vas jurar que m' estimabas
y no 't vaig volguer créurer, dolsa aymia.
Vam renyir: passá 'l temps... y 'm van di un día
qu' á un altre ton amor y fé donabas.

Cada volta que 'm veyas y 'm parlabas
un nou y vèr amor ton cor sentia.
Jo 't miraba..., sonreya y responia:
—¡No 't crech!—quant furiosa t' allunyabas.

Per fi 't vaig trová un jorn d' un home esposa:
un infant en tos brassos mitj somreya.
Era 'l teu fill.... Mostrántmel orgullosa
ta mirada felis sembla que 'm deya:
—Mira mon vèr amor: ¿dubtas encara?
—No,—vaig dirte,—que 't crech; ara já ets mare.

BEN.

¡Sols per tu!

Jo t' estimo, jo deliro
y com jo no t' vol ningú;
lo meu amor, no té limits....
¡Sols per tu!

¡De nit y dia en tu penso;
pots teni' ho per ben segú
y gélos fins tinch á voltas...
¡Sols per tu!

L' ángel ets qu' ál cel oviro:
ets mon sol que sempre llú
per tu moro tenint vida...
¡Sols per tu!

M. SOLÁ.

¡Ingrata!

—¿M' aymarás sempre, Carmeta?—
te vaig dir ab dols accent.
Y ¡oh recort! vas contestarme;
—Seré teva eternament.
Avuy t' he trovat ¡perjura!
abassada ab ton cosí,
y t' he dit: —¿M' aymarás sempre?—
¡Y encara m' has dit que sí!

EMILIO SALA.

Argumentació.

Un amich meu me deya ahir:—¿No trovas
que ja 'ns fem vells?

—¡Cá, home!

—¿No t' ho creus?

—Pró 'ls vells ¿no son com nins?

—Sí.

—Donchs... ja ho veus:
com mes anys 'nem posant nos fem mes joves.

A. RIUS VIDAL.

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADA

compostas de Morruhol (principi actiu del oli de fetje de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO é HIPOFÓSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l' us constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquest remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitals de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han susstituit ab ventatja al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsa de 40 cápsulas, pessetas 2'50. Venta al en grós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII): á la menuda, en totas las farmacias.

Quant jo, ab goig sens mida, he dit qu' una promesa
tenia mes hermosa, que 'l mes hermós verger,
los meus amichs, tot d' una, ab veu que 'm fa feresa,
m' han preguntat ab joia, si junta aytal bellesa,
grapats molts de diner.

Y jo 'ls he dit qu' es pobre, perque la sort avara
ha fet que la fortuna deixesla sense drets;
pero qu' en cor es rica com no se 'n trovan ara:
y ab vèr posat d' escèptich, han trasmutat la cara,
y s' han quedat tot frets.

JOSEPH M.ª LLEBARIA.

¡Voldria...!

Voldria, que compreguessis
lo molt que t' estimo joh, si!
y tenirte prop de mi

sens que may te 'n apartessis.

Voldria que ab mi estiguessis,
que d' aqueix modo veuries
com tévas mas alegrías:

voldria, que m' estimessis,
y al mateix temps... que 'm deixessis
¡quatre duros per vuyt dias!

RAMÓN OJEDA LÓPEZ.

SALÓ DE DESCANS

* Se 'ns participa que quant s' obri la venda de
números pera la Tómbola Fontova, s' organitzarà en
un de nostres colisseus una funció extraordinaria,
destinantse una part dels productes a la adquisició de
bitllets de la expressada Tómbola y representantse una
producció catalana, original d' un poeta admirador de
aquell eminent artista que fou gloria de nostre teatro.

* Antes d' ahi vespre la societat coral de Sans
«Los Amigos del Progreso» va obsequiar ab una sere-
nata al jutje municipal d' aquella important població,
don Joan B. Martí y Navarre.

Ab tal motiu los vehins del carrer del Notariado
(ahont té son domicili 'l senyor Martí Navarre) van
tributar sos aplausos als coristas, que van cantar *Arre
Moreu, Los pescadors, La gratitut* y altras composicions
del popular Clavé.

Felicitém al senyor Martí per tal obsequi y a la so-
cietat que, al ferlo, va demostrar los adelantos que fa
baix la direcció del jove mestre senyor Aguadé.

Hi havia molta gent.

* Havem rebut «La España artística», acredi-
tat periódich teatral de Madrid, que publicà la casa de
D. Florenci Fiscowich. Li corresponem ab lo cambi.

* La setmana entrant regalarem als Srs. sus-
criptors las cubiertas de la comedia *Cofis y mofis*, que
portem publicada.

* En un dels hospitals de Nova-York, s' ha colocat
un teléfono desde la sala de recepció a la dels malalts.
Aixi 'ls que van a visitar a aquets poden parlarhi si
volen, desde l' aparato telefónich, sense pór de conta-
giarse.

Vetaqui un' altra bona aplicació del invent de
Edisson.

CAVILACIONS

TRENCA-CLOSCAS

A Tadea Batlle Torras

ARENYS.

Formar los titols de dos dramas catalans d' un mateix auto
JAPET DEL ORGA.

GEROGLIFICH

3 7 4

D. a N

347, 743, 437, 374

473, 734,

DOLORES E.

ALTRE GEROGLIFICH

QUI

NO

D. SEP COMS.

Soluciones a las cavilaciones del número 26

Xarada.—NOVENARI.

Rombo.—M

P A L

P E R L A

M A R I A N A

L L A N A

A N A

A

Logogrifo numérich.—GUMERSINDO.

Las han endivinat totas, los Sr. Miarons y Met de Casa, que
si acertan las d', avuy obtindrán lo regalo de la comedia *Cofis y
mofis*.

Correspondencia particular

J. Casanova y R. Ojeda: pera que vájin s' han de arreglar.
—R. Mateu: gracias.—Rimagut: massa sencill.—Pepinillo: l'
estil es bo: lo final no.—Dolores E: ja 'n va un.—M. Gaspar:
já no vol cavilar? Aprofitarem alguna cosa.—J. M. Feliu: Com-
pletarem son treball dedicat quant tinguem temps.—Cintet Bar-
rera: bueno.—M. Grases: ja 'l posarem.—J. Torres: *Amor mo-
delo* no es modelo.—Juanito y Luisito: no han tingut sórt.—
Xepet del Broquil: V.º B.º.—J. Plana: lo de la xarada no es cap
paraula.—D. Sep (de Reus): l' artide no 'ns fá.

S' ADMETEN SUSCRIPCIONS

en l' establiment EL INGENIO (Raurich, 6)

La correspondencia al Administrador, Aribau, 95, 5.º 1.º

Tipografía Susany y Companya, Muntaner 36.—Teléfono 873.

NOU ESTABLIMENT INDUSTRIAL

LAMPISTERIA DE BLAY PLANELL

Rambla de Catalunya, 54 y Cortes 263.—Barcelona

Aparatos de totas classes pera gas, colocació de canyerias y vidros.

* Estufas y tot lo corresponent al ram *

PREUS ECONÓMICHES: SE SERVEIX AB PRONTITUT